

Да правиш различни неща - това съхранява интереса

26 МАЙ
2021

19:30

Зала БЪЛГАРИЯ

CANTUS FIRMUS

С подкрепа на
Столична община

Областен център
Министерство
на културата

ЕВРОПЕЙСКИ МУЗИКАЛЕН ФЕСТИВАЛ

Календар на Културните Събития на Столична община

Пиацола & Гершуин

ЛЮДМИЛ АНГЕЛОВ ВЕСКО ПАНТЕЛЕЕВ-ЕШКЕНАЗИ

Феофилаксова филхармония

Светлана Авдала

На този концерт липсваше само чашата червено, хубаво вино, от онова с остатъчен вкус и аромат, което буди сетива и спомени. Въсъщност сетивата бяха събудени след концерта на 26 май в голямата зала „България“ с програма Пиацола и Гершуин в изпълнение на Веселин Ешкенази и Людмил Ангелов. Чашата вино щеше да допълни и продължи тази прекрасна вечер, част от програмата на Европейския музикален фестивал 2021.

„Е, да, ако чашата е само една...“ - смее се Веселин Ешкенази - Веско, с когото разговаряме на чаша фреш, ден след концерта, на „ми“ по негово настояване.

Зала „България“ по време на концерта - препълнена. Всички места (през едно, заради ковид кризата) са заети. Публика има и на сцената. Ясно е, че Веско и Людмил са очаквани любимци. Дуото радва публиката от 1995 г., а и публиката, заради ограниченията на коронавируса, е зажадняла за среща „дъх с дъх“, с музика и музиканти, които са познати и обичани. Гершуин и Пиацола са класика на 20-и век. Музиката им е позната, отдавна любима - класна, но не и елитарна.

ВЕСКО: Публиката за нас е много важна. Ние свирим за нея. Особено в зала „България“. Това е родно място. Знаем, че ни следи и защото имаме изградени отношения с нея. За нас това е празник, а и с Людмил не сме се виждали от доста отдавна.

Изискано съставена и представена програма с акцент - Гершуин и Пиацола, които са с много пресечни точки. Рамирес и Вилолдо довършват картината. Гершуин и Пиацола тръгват от практиката. В първата половина на 20-и век клавишите танцуват под ръстите им с часове, дни и нощи в клубове, танцовални зали, а и навсякъде, където може да се свири, пее и танцува. Те са близо до улицата, до шума на времето, до обикновения човек, до битуващите популярни жанрове, но ги надскачат, дебатовизират и превръщат в спомен - размисъл и сложно, многопластово преживяване. Музиката е не

само в главите, ушите и сърцата им. Помнят я ръстите и очите им.

Нещо във визията или, както е модерно се да се казва днес, в „стайлинга“ на Веско и Людмил по време на концерта напомня 30-те години. Всеки един от тях, с микрофон в ръка, казва по нещо на публиката преди всяка творба, скъсява дистанцията и пространството в голямата зала „България“ като че ли се смаява. Сякаш сме в клуб, в който идваме не за първи път и се познаваме.

ВЕСКО В ИНТЕРВЮТО: Начинът на общуване с публиката е моя уникалтивна. Обичам да намалявам дистанцията. Обичам да говоря с публиката и да я усещам. Така е било в света на класическата музика и преди. Тя се е раждала и представлявала в домовете и дворцовите зали и по-често е била камерна. Така правим нещата и ние. Людмил се вписа веднага. Той може дълго да обяснява за произведения и композитори.

ЛЮДМИЛ КЪМ ПУБЛИКАТА: Свирим с Веско повече от 25 години. Преди 5 години, точно на същата дата, 26 май, пак в тази зала, представихме своя „Танго“ албум, а част от аранжировките на Гершуин, които ще ви представим, са писани специално за нас от Боб Цимерман.

СВЕТЛАНА: Какво означава аранжировките да бъдат направени за вас. Как работи с Вас Цимерман?

ВЕСКО: Той беше нает за аранжировки на Гершуин, който няма произведения, писани за цигулка и пиано. Известният цигулар Яша Хайфец е правил аранжировки за цигулка и лично се е познавал с Гершуин, но него отдавна го няма и Цимерман поема това предизвикателство.

Той дойде с готови, цялостни неща. Имаше много малко за доуточняване. Цимерман не е цигулар и познава само теоретично техниката на цигулка. Аз споделях моите проблеми и Цимерман се съобразяваше, но понякога казваше: „Е, можеш и така да го извършиш.“ А, аз мога, но няма да е толкова успешно. За Пиацола сме си правили аранжировките сами. Имаше много приятен, креативен работен процес на подбор на творбите и на разпределяне на функциите.

СВЕТЛАНА: Има ли в тези аранжировки момент на импровизация?

ВЕСКО: Не.

СВЕТЛАНА: Да, но тази музика позволява и има много варианти на транскрипции, интерпретации и импровизации.

ВЕСКО: Имаше импровизации, но те са фиксирани с ноти. Няма предписание в момента на изпълнение да се измисля. Ние все пак сме професионални, класически музиканти и това ще си остане.

СВЕТЛАНА: Няма ли да се впунете в приключението импровизация...

ВЕСКО: Не и на сцената. Ние двамата не сме джаз музиканти. Класическият музикант може да си позволи да интерпретира някаква джаз пиеса, но той няма да стане джаз музикант. Няма как да стане.

СВЕТЛАНА: Не може ли да се разруши тази граница?

ВЕСКО: То няма граница, аз съм свирил и свиря с джаз музиканти, но предварително им казвам: -, ...вижте, аз не съм джаз музикант, аз не мога да видя означени по определен начин акорди и да свиря импровизации според тях“. Това

Продължава на стр. 8

Да правиш различни неща - това съхранява интереса

Продължава от стр. 12

е съвсем друга професия - да построиш от няколко написани акорда цяло произведение - не, аз не познавам тази материя и за да я науча, трябва допълнителни курсове. А и трябва да ви кажа, че аз веднага мога да позная кога един класически музикант свири джаз. Моят любим цигулар Ицхак Перлман например свири джаз така, както аз бих свирил. Това са класически ходове, с които ние, класическите музиканти, си общуваме и това личи веднага, както и ще пролича, ако джазмените решат да свирят соната от Бетовен. Джазовите интонации са много по-различни от класическите.

Аз съм се занимавал с това и знам колко съм неподготвен, за да кажа, че аз мога да импровизирам като джаз музикант. Аз се възхищавам и дори и малко завиждам на джаз музикантите заради свободата, с която свирят. Ние нямаме тази свобода.

ЛЮДМИЛ КЪМ ПУБЛИКАТА: Пианола е усъвършенствал композиторската си техника и усвоил историческия опит в Париж при известната Надя Буланже, но тя го накарала да разбере, че в тангото се крие истинският Пианола.

СВЕЛАНА КЪМ ВЕСКО: *И Гершуин в 20-те години иска да учи при Надя Буланже, но тя му казва, че няма на какво да го научи. Защо Буланже работи с Пианола, но не и с Гершуин? Може ли учьобата да накърни оригиналността на таланта и изобщо какви са начините за усвояване на историческия опит.*

ВЕСКО: Може би Гершуин с джаз музиката е бил по-далеч от нея, особено в 20-те години. Аз например съм малко преподаватели, които са ми казвали за определен репертоар и стил, че не могат да ми бъдат от полза. Има и изградени композитори, на които просто няма какво да се каже. Има го това.

СВЕЛАНА: *Да, не трябва да забравяме все пак, че Пианола е при Буланже много по-късно - в средата на 50-те години. В едно интервю прочетох, че, притиснат от ковид ситуацията, и ти започваш да преподаваш...*

ВЕСКО: Не съм се чувствал притиснат, а имах свободно време и няха какво да правя. Обадиха ми се от една платформа за преподаване. Съгласих се, защото оркестър Концертгебау беше затворен. И започнах да контактувам с прекрасни млади хора. Сега имам десетки студенти. Някои от тях са много постоянни. И даже в един момент, когато отвориха залите, ми стана много. Аз не

преподавам, защото съм много зает, а иначе много харесвам работата с младите хора.

СВЕЛАНА: *Какво означава постоянни и изобщо може ли да се преподава по този начин?*

ВЕСКО: Два пъти седмично по един час. Когато съм онлайн трябва да разчитам на казването и показването от моя страна. Не мога да контролирам действителното възпроизвеждане колко тихо е тихото и как се изразжда кресчендото.

Това, което чуваш като възпроизвеждане, е съвсем различно. Свирил съм няколко пъти съвместно и самостоятелно онлайн, но това е по-скоро поздрав към публиката, напомняне за себе си, начин за поддържане на отношения. Дигиталното никога няма да замести истинското музициране.

ВЕСКО В ЗАЛА „БЪЛГАРИЯ“ КЪМ ПУБЛИКАТА: „А сега ще ви представя една любима моя творба на Пианола, която винаги свири по различен начин в зависимост от настроението си - OBLIVION, което означава БЕЗВРЕМИЕ...“

Тук вече минахме в друго измерение. Публика и изпълнители затанцувахме общо танго „дъх в дъх“. Мисля си за магията на тангото, за това как успява да въвлече и зарази. Може би тайната е в онова приближаване, което в същото време е и отдалечаване. Тези дълго изтеглени тонове с промяна на вътрешното напрежение, така че да изразят смесеното, променящо се чувство, което тегли напред... Пианото отдолу разгаря напрежението, особено в паузите или в дългите тонове на изкусителната, стаена страст, която всеки момент ще пламне. И това е дори видимо в чудесната интерпретация на Людмил Ангелов. Каква ще бъде следващата стъпка в танца - може би акцент и бликнало чувство, но може и пауза на сържаната страст. Това е индивидуално решение - правилата го допускат и то ражда толкова много възможности за импровизации и интерпретации за танцьора и музиканта. Това е то изненадата, очакването, копнежът и свободата. И цялата тази огнена, но приглушена или пък внезапно бликнала страст, изразена в мелодия, които носят дъха на пристанища, емигран-

ти, отруденост, подправени с интонациите на носталгията и копнежа. Разпознаваеми чувства и страсти и много познати звукови и ритмични идиоми на многото култури, които оставят следа в тангото.

СВЕЛАНА: *Много ли работиш, Веско?*

ВЕСКО: Да - между два и четири концерта на седмица с различна програма за всяка седмица, турнета в различни държави, и то на дълги разстояния - го Япония, Китай,

Австралия. Има и времева разлика и трябва организираност да се пренастрои. Това е огромно натоварване. Много хора не могат да си представят за какво става дума.

СВЕЛАНА: *Децата ти не се занимават с музика професионално, защо?*

ВЕСКО: Не искаха. Израснаха в Холандия

с цигулките* и с нас. Свирили са малко, но ги интересуваха други неща. Там това може. В България подхождат към децата и по-различен - родителите и училището казват: „Трябва да правиш това и това“ и децата късно разбират, че това не е за тях. В един момент големият ми син ми каза: „Ти си много добър и известен музикант, ние само ще пробваме да сме като теб, а най-вероятно няма да бъдем.“ Аз не можех да го убедя в обратното. И не съжалявам, че не ме последваха, защото класическата музика в световен мащаб в момента не е на позицията, на която е била дори по мое време, когато бях млад. Тя е притисната в ъгъла. Живеем в друго време, може би това ще се промени, но сега е така.

СВЕЛАНА: *Но музиката на Пианола и Гершуин пълни залите.*

ВЕСКО: Да, това винаги ще е актуално и аз се насочвам към такива автори. Обожавам да свиря класиката - това ми е работата като концертмайстор на Концертгебау, но вместо рецитал с творби от Брамс, предпочитам да направя нови аранжировки на нещо, което много ми харесва. Идва ми малко много да свиря непрекъснато едни и същи автори. В този момент от кариерата не ми е достатъчно, не ми дава толкова много емоция. Много хора ще кажат - омръзнала ми е класиката. Да, в един момент.

СВЕЛАНА: *Как човек може да запази свежестта си към това, което прави?*

ВЕСКО: Да прави различни неща, да почива, за да може, като се върне към Брамс, да го погледне с други очи. Трябва да имаш и широк поглед, и смелостта да откриеш и други планети, вместо да си само на едно място.